

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyező centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyiltér megállapodás szerint.

Kedd, május 31.

Az ország ellen.

Kolozsvár, május 31.

A katonai kincstár, mikor valamit kér a céljaira s mikor ezek a valamik több százmillió koronára rugnak, igen terjedelmes jelentésekkel áll elő. Attól sem riad vissza, hogy a delegátusokat bizalmas nyilatkozatokkal örvendeztesse meg, nem mindannyit ugyan, hanem csak azokat, akiket erre a célra a kegyelmes urak kiválasztanak érdemesnek tartanak. Azokat, akik minden „bizalmas közlés” nélkül is elrehegnék a boldogító igent.

Ellenben mikor arról van szó, hogy a kapott pénzt mire költi, hogyan használta fel a multban s miként szándékozik felhasználni a jövőben, akkor nagyon rövid felvilágosításokat osztogat. Akkor csak elharapott nyilatkozatai vannak, azok is körmönfönt bürokrata stílusban, amelyből semmi pozitívumot megállapítani nem lehet.

Arról például, hogy a magyar ipar és a magyar termelés a kvóta arányában részesüljön a hadseregi szállításoknál a megbízásokban, csak himezve és hámozva beszél. Jönnek a frázisok, amiket ők már megszabtak, mi pedig már meguntunk. Jön a beszéd, hogy a magyar részről való szállításhoz gondoskodva van „lehetőség szerint.” Jön a másik frázis, hogy mindabban a cikkben, amelyben Magyarország szállítóképes, kap megbízást a szállításra — ismét csak „a lehetőség szerint.”

A cinikus kijelentések csak a kormánypárti delegátusokba nem keltenek felháborodást, mert nekik jó, amit Bécsben vagy szöcsövön át Bécsből mondanak.

A valóságban úgy áll a dolog, illetve úgy kellene állnia, hogy Magyarországnak törvény, igazság és becsület szerint részesülnie kell a kvóta arányában a hadseregi szállításoknál a megbízásokban. De nem így történik. Történik ellenben az, hogy azon anyagoknál, amiket Magyarország nem, hanem csak Ausztria képes szállítani, ott az összes megbízásokat Ausztria kapja. Ahol pedig egyenlően szállítóképes mindkét monárkia, ott Ausztriának jut a szállítás kétharmada, Magyarországnak pedig az, ami még éppen megmaradt.

Vagyis a dédelgetett Ausztria javára fordítják a dolgot. Részletezve

adják meg az arányszámokat, nem egyetemesen. Mert ha egyetemesen s egyben igazságosan akarnának cselekedni, akkor az volna a becsületes út, hogy Magyarország a kvóta arányában egyetemlegesen kapjon szállítási megbízást. Ha vannak ipari cikkek, amiket csak Ausztria képes szállítani s ennél fogva az egész szállítás teljesen reá esik, viszont azt kellene, hogy más cikkek szállításánál teljesen Magyarországon történjen a megrendelés. A kvóta arányában, egyetemlegesen. Senki sem kíván többet, mint a mennyi joggal megilleti az ország iparát, kereskedelmét és terménygazdaságát, de még ez a legközönségesebb osztó igazság sem történik meg. Mindig csak a dédelgetett, a szívesen kedves Ausztria van a soron, amely buzavirágot tűz a gomblyukába és a Wacht am Rhein-t énekl. A cefposok ismét nem látnak az orrukon túl, ez azonban az ő bajuk.

A mi bajunk pedig az, hogy olyan delegációk van, a mely nem mer szembeszállni azzal a bécsi irányzattal, a mely Magyarországot csak rongálni. kisebbíteni és kevesíteni akarja.

— **A delegációk.** A magyar delegáció pihen: egy hétig nem tart most ülést, az osztrákok azonban do'goztak; tegnap is plenáris ülésben töltötték agyon egy kérdést. A hadügyi költségvetés került sorra. Ez előtt a pénzügyi bizottság tartott értekezletet, melyen szóba került a magyar delegáció a tengerészeti költségvetésre vonatkozó az a határozata, hogy külön vétesse-nek az 1904. és külön az 1905. évi előirányzatok. Mivelhogy az osztrákok előzőleg már akként határoztak, hogy mindkét évet együttesen vegyék a közös helyzetbe, az eltérő határozatokat egyeztetni kell. Az értekezletet módosította is a saját határozatát a magyar delegáció kívánságához képest. Ez az értekezlet volt az oka, hogy a tíz órára egybehívott teljes ülést Javorski elnök csak tizenegy órákor nyithatta meg. Az irományok előteremtése után jelzi az elnök, hogy többek közt Novák delegátus arról jelentett be interpellációt a közös pénzügyminiszterhez, vajjon az osztrák iparcikkek is részesülnek-e az okkupált tartományokban való forgalomban olyan magas szubvencióban, mint a magyar ipari termékek.

Napirendre áttérve Pantuek, új cseh delegátus bírálta a hadügyi költségvetést. A hadsereg nem az egységes Ausztria védelmére rendelt armáda, hanem a németek kedvéért áll fenn. A cshek is szívesen látának nagy és erős hadsereget, de a monarchia véderéjét most éppen nem nevezheti annak. Részleteket mond el annak bizonyítására, mennyire a cshek érdekei ellen van a hadsereg szelleme. Ilyen viszo-

nyok közt nem fogadhatja el a költségvetést. Gróf Hardegg (alkotmánybű nagybírtokos) polemizál ezután Tanhecekkel, majd kijelenti, hogy a költségvetés megszavazása minden állampolgárnak kötelessége.

— **A költségvetés.** A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap délelőtti ülést tartott, melyen a kereskedelmi tarifa jövő évi költségvetését tárgyalta.

Törvény a kortesszolgálat érdekében!

Kolozsvár, május 31.

Ismét olyan törvényt szentesítettek, melynek az a bevallott célja, hogy a jegyzők és segédjegyzők anyagi helyzetén javítsanak; de máris világosan látszik, hogy a fizetésrendezési cím csak takaró: a valódi cél az ország jelenlegi és jövőendő jegyzői karát a belügyminiszter hatalmába adni és kortesszolgálatra lekötölni.

Gróf Tisza István tisztában van azzal, hogy a választási jog kiterjesztését tovább halasztani nem lehet. Az is bizonyos, hogy a választói jog kiterjesztése által a választók száma a kisiparosok és földmives polgárokkal fog szaporodni, ezekről pedig alig lehet feltételezni, hogy a jelenlegi kormány különösen pedig gróf Tisza Istvánnak lelkes hívei volnának.

Ily körülmények között tehát a választói jog kiterjesztése esetén az általános képviselő választások balul űlhetnek ki. Ezekkel az eshetőségekkel számolt vetett gróf Tisza István, a mikor tekintetét a vármegyei tisztviselők, a községi és körjegyzők és segédjegyzőkre vetette, mint a kik legközelebb állanak azokhoz az elemekhez, a kik a választó polgárok számát szaporítani fogják s azok között élnek, a kik legkevésbé bizalommal viseltetnek a kormány iránt.

A községi jegyzők és segédjegyzők az utóbbi választások alkalmával már nem mutakoztak eléggé megbízhatónak. A munkával való túlterheltség, a silány fizetés és az ebből eredő anyagi gondok elkedvetlenítették a jegyzői kart és mert az eddigi kormányok nem tették értük semmit, a választások alkalmával ők sem iparkodtak a kormány szekerét tölteni és legutóbb alkalommal szabadon nyilvánították elvi meggyőződésüket. Gróf Tisza István tehát első sorban ezeket akarta megnyerni eszközökül jövő terveinek megvalósítására. És ez sikerült is neki a most szentesítést nyert törvényjavaslat által.

A községi jegyzők, körjegyzők és segédjegyzők egy része az új törvény által jobb anyagi helyzetbe jutott ugyan, de nagy mértékben törvény anyagiilag nem érinti, mert a törvényben megállapított fizetési minimummal már eddig is rendelkeztek, a mi ugyan még most sincs arányban azzal a munkával, amit végezniük kell, de legalább biztosítva vannak azzal, hogy ezt a keveset is okvetlenül megkapják. Amde ezekért az előnyökért egy nagy kérdőjelet állított gróf Tisza a jövőendő jegyzői kar elé.

A törvény szerint ugyanis a segéd-

jegyzők évi fizetése ezer korona. Az állam pedig csak ott ad segílyt, illetve egészíti ki a segédjegyzők fizetését ezen megállapított összegre, hol a költségek anyagi helyzetük-nél fogva ennyit nem tudnak fizetni. Arról azonban nem intézkedett a törvény, hogy azok a segédjegyzők, kik protekció hiányában 20—25 év óta is segédjegyzősködnének, megfelelő pótlékban részesüljenek. Itt van tehát a nagy kérdőjelel, mely a segédjegyzők előmenetelét s ezzel együtt azok anyagi helyzetét is kétségessé teszi.

Közigazgatási törvényünk szerint a megüresedett jegyzői állásokra csak azok a képesített jegyzők választhatók meg, kiket a főszolgabíró kijelöl. A választók, illetve a képviselőtestület kénytelen azok közül választani, kiket a választást vezető főszolgabíró kijelöl.

A jelölésnél azonban úgy mint eddig, ezentúl is a protekció és azon körülmény lesz a döntő, vajjon az illető politikailag megbízható-e, tud-e jól korteskedni, sőt néhol még egyebet is követelnek, a mit szegény sorsban lévő segédjegyzőnek lehetetlenség megtenni.

Ha ezekkel a tulajdonságokkal nem rendelkeznek a pályázó segédjegyző, akkor biztos lehet, hogy egész életén keresztül segédjegyzősködni fog anélkül, hogy a törvényben megállapított ezer korona fizetése egy fillérrel is emelkedne. Mert ha a képviselőtestület emelése is méltányosságból a segédjegyző fizetését, az állam rögtön megvonná tőle azt a segílyt, melylyel az ezer koronás fizetést kiegészítette.

Ily körülmények között tehát a segédjegyzőknek akarva, nem akarva be kell bizonyítaniuk, hogy politikailag teljesen megbízhatók, a kortesszolgálatot értik s ezt a választásokon be is kell bizonyítaniuk, mert csakis így remélhetik, hogy idővel életük jutkat elérlik.

A közigazgatási tanfolyamok szervezésére vonatkozó törvény szerint a jegyzői pályára ez idő szerint csak az léphet, aki legalább is nyolc középfokú iskolát végzett. Ha már most az ily előképzéssel bíró ifjak azt látják, hogy a jegyzői pályán ki vannak téve a szolgabírói önkénynek és esetleg csak elvi meggyőződésük feladása árán érhetik el idővel életük jutkat, de ki vannak téve annak is, hogy egész életükön keresztül évi 1000 korona fizetéssel kell kinlődni, akkor bizony sokan meggondolják a dolgot, hogy a jegyzői pályát válaszá-e életükül.

Ezen a tarthatatlan állapotban a most munkában lévő végrehajtási rendeletben lehetne segíteni. Minthogy a törvényjavaslat tárgyalásánál gróf Tisza István a segédjegyzők körpótlékára vonatkozó javaslatokat elvetette, a végrehajtási rendeletben kellene intézkedni, hogy azok a segédjegyzők, kik jegyzői oklevéllel bírnak és legalább már 10 év óta segédjegyzősködnének, a betöltendő jegyzői állásokra feltétlenül jelölendők a szolgabíró által.

Azt hiszem ez a legkevésbé, a mit a segédjegyzők hosszú szolgálatai éveik után jogosan megkövetelhetnek.

Egy segédjegyző.

Szenzáció, vagy fölültetés?

(Török összekülvők Budapestén.)

Kolozsvár, május 30.

Megirtuk, hogy Dzsellal Eddin basa, a török összekülvők feje, Budapestre érkezett és lekötöttünk egy igen érdekes beszélgetést, melyet az említett lap munkatársa folytatott a Párisba menekülő vezérrel. — Dzsellal basát nemcsak a Pesti Napló, hanem a Budapesti Hírlap is meginterjúvolta s így komoly, szavahihehető lapok hoztak tudósítást a basa előadása alapján a török összekülvők részleteiről.

Most azonban különös fordulat állott elő. A M—g ugyanis azt írja, hogy az említett két lap felütlítésnek esett áldozatul. Az erre vonatkozó közlemény így hangzik:

Török összekülvők Budapestén.

Ilyen cím alatt a reggeli lapok egy része azt a hírt közölte, hogy Dzsellal Eddin basa, a török összekülvők feje, tegnap éjjel Budapestén járt. A dologból — mint ma kiderült — egy szó sem igaz és az egész egy hírlapiról rossz tréfája volt, amelynek több reggeli lap felült. A hírlapíró ugyanis kalapját fezzel cserélve fel, a London-szállóban magát Dzsellal basának adta ki és mint ilyen meginterjúvoltatta magát. Így született meg a török összekülvők budapesti utjának meséje.

A Budapesti Tudósító az állítólagos török menekült híre vonatkozólag a következő cáfolatot közli:

Több helybeli lapban ma egy állítólag Konstantinápolyból Párisba menekülő török összekülvővel, névszerint ifjabb Dzsellal Eddin basával folytatott interviu jelent meg, a ki tegnap este Budapestén tartózkodott s a legújabb török összekülvőiről igen érdekesen beszélt. Az egészen csak az a kellemetlen, hogy — mint igen szavahihehető oldalról biztosítanak — ifjabb Dzsellal Eddin basa nem is létezik, mert idős Dzsellal Eddin basának egyáltalában nincsenek gyermekei, így tehát hasonlevti fia sem lehet, úgy hogy a lapok tudósítói, úgy látászik, egy egyének, a ki magát az ifjú pasának adta ki, egyszerűen felült.

Természetes, hogy a felütléssel megvádolt lapok is felszólalnak a maguk igazsága mellett. A P. N. így védekezik:

Tény, hogy a London-szállóba tegnap este egy török ember érkezett; tény, hogy a szálló bejelentő lapjára ezt írta: „Dzsellal Eddin Konstantinopel”; tény, hogy a szálló II. 58. számú szobájában lakott; tény, hogy azokat a hírlaptudósítókat, akik megérkezéséről értesültek, fogadta és előttük azokat a nyilatkozatokat tette, a melyeket mi és velünk együtt több tekintélyes lap közölt. Nagyon természetes, hogy a hírlaptudósítóknak nem volt sem okuk, sem alkalmuk, hogy külön nyomozást indítsanak, vajjon az idegen csakugyan az e, a kinek mondja magát. Mert képtelenség, hogy valaki ilyen „felütléssel” rendezzen, amikor nyilvánvaló, hogy ezzel szemérmiféle célt nem érhet el. — Annál kevésbé, mert amit az idegen mondott, nem is olyan új dolog, hiszen ezekről az eseményekről helybeli és külföldi lapok már a pasa ideérkezése előtt is hoztak hírt, mint megértő eseményekről. Egyébként a legközelebbi napok kétségtelen bizonyítékokat fognak hozni arról, vajjon az idegen

TÁRCA.

A lazaristák főnökénél.

(Rákóczi hamvainak hazahozatala.)

Irt: Szomor Dezső.

Szomor Dezső, a Párisban élő magyar hírlapíró, rendkívül érdekes levelet írt Rákóczi hamvainak hazaszállításáról. Szomor beszélgést folytatott az összes lazarista missziók legfőbb rendfőnökével és a francia külügyi kormány képviselőjével. Kiténik, hogy ezek rajta vannak, hogy a nemzetnek a király által szentesített óhaja Rákóczi hamvainak hazaszállítását illetőleg mennél előbb és mennél könnyebben teljesedésbe menjen. A beszélgetések eredményét Szomor a következőkben írja meg:

Igaz ugyan, hogy e nyilatkozatok megszerzése, különösen a lazarista generálisé, némi fáradságos utánjárást igényelt roppant Páris városában. Ezen antiklerikális időben, a francia vatikáni nagykövetség visszahívásának korszakában bizonyos ellenzékenység és ugynevezett il n'est pas fière jelenség lehetett ama mindenféle ezüst zsinórokkal feldisztált büszke rendőrbizottság előtt, a kit a végtelen rue de Sévresben, a Bon Maché Magasinnek örökletes megostromolt kapui előtt, a lazarista kolostor holléte ügyében szerényen megkérdeztem.

— A lazarista rendház — felelte az államhatárolt ezüstös képviselője, volt — nincs!

E katonás rövidség meglepett.

Nem értem, kérem, — szóltam egy-szerűen.

— A lazaristákat — ha jól tudom — elküldték — felelte. A házuk be van zárva.

Mire busan ballagtam tovább a végtelen rue de Sévres-en. Lehet, gondoltam, a brigadéros téved. Végre is minden papot mérse „küldtek el” Párisból. Egy párt itt is láttam közülük, a Bon Marché körül, a hol harisnyákat vásároltak. Féleknek, beszólok egy üzbölte: mindenféle szent tárgyakat, jámbor képeket és feszületeket árulnak itten.

— Igaz kérem, hogy a lazarista rendet is feloszlatták?

— Micsoda beszéd ez? — feleli egy haragos hang. — a lazarista rendet, amelyik minden idegen és különösképpen német intrigával szemben a francia befolyást gyakorolja és biztosítja a Keleten! Csak nem bolond a kormány.

— No hála istennek. De hol van a rendház?

— Négy házzal odébb! A rue de Sévres 95 ik száma alatt.

Imhol becsengetek itt. Egy fiatal lazarista szerzetes, a papok sima udvariaságával kérdi, mi járatban vagyok?

— A rendfőnök ural szeretnék beszélni.

— A generálissal? — feleli látható megdöbbenéssel, ez lehetetlen.

E pillanatban érzem, hogy körülbelül úgy festek a fiatal szerzetes előtt, mintha a vatikáni svájci portástól kérném, vezessen rögtön a pápa elé.

— Lehetetlen! lehetetlen! — ismétli mély, áhitatszerű meggyőződéssel.

Próbálok elmondani látogatásom célját és tárgyát. Nem holmi léha világi dolgról van szó... Saint Benoit templom.

Rákóczi hamvai és ehhez hasonló kegyeletes dolgok...

Mire az ifjú pap, — végre is ő is csak ember, — enged. Bejön velem a kolostor földszinti fogadótermébe, innen az irodába és mindenféle titkokzatok csengőkon jártatván félénk és lágyan tapogatózódó ujjait, miközben a falakról egy csomó szent páter mosolyog le reánk és békés érelyekre int, végre felszól egy telefonon, de persze kortésem a superieur generalhoz, hanem afféle titkári funkciót végző baráthoz előadván az ügyet és választ kérve.

Némi várakozás után megjön a válasz:

— Tessék egy kevés türelemmel lenni.

Reménykedve foglalkozok helyet a fogadótermében, a mosolygó portait-k és konstantinápolyi látképek alatt, várakozva, várakozva...

Hirtelen, a küszöbön, csodálatos nesztelenséggel egy barátságos arcúlatu szerzetes jelenik meg és udvariasan köszönt. Aztán szótlanul bejön a terembe, helyet foglal és székel kinál.

Egy percig nézem és habozok. II. Rákóczi Ferenc hamvainak, a fejedelem porladozó szívének, mely Magyarországról dobogott, főöröje ez a pap, e fekete ruhás ember. Sok minden töle függ, tünődöm és tiszteletteljes emócióval gondolok a Rákóczi-kor historikusára, nagy Thaly Kálmánra. Viszont részletesen beszélek el mindezt, úgy rémlik helyesen cselekszem... Rákóczi Ferenc hamvai hazahozatalának története ez...

— Monsieur le Superieur General? — kérdem.

— Je suis le Procureur General de l'ordre — feleli némi ünnepélyességgel.

Ah, a rend, az összes lazarista missziók főügyésze: főtisztelendő Villotte páter. A kérdés kétségkívül őt érinti. És csakugyan. Mert így szól megvesztegető udvariassággal:

— Abban az ügyben, mely szíves látogatásának tárgyát képezi, én vagyok illetékes felvilágosítással szolgálni. De ha megváratam egy keveset azért volt, mert előbb a rendfőnök ural beszéltem az ügyről, hogy adandó válaszom teljesen korrekt és úgy szólván végérvényes lehessen.

— A főtisztelendő főügyész ur — jegyzem meg a rendfőnök ural egyetemben ugy-e bár a legfőbb hatóságát képezik a világon elhívté levő összes lazarista missziók-nak? És Rákóczi hamvainak exhumálása és transzlációja ügyében döntő határozatot csak önök hozhatnak?

— Igen. De specialiter ebben a kérdésben csak a francia kormánnyal egyértelműleg járhatunk el.

— Szabad tudnom tehát mi a lazaristarend álláspontja e kérdésben?

Mire a főügyész a következőket feleli:

— A rend generálisának gondolata és a mi álláspontunk az, hogy — mindenekelőtt a magunk egyéni érzésével szólva — bizonyos fájdalmas megatottsággal válnánk meg II. Rákóczi Ferenc földi maradványaitól, melyeket immár századok óta őrzünk a Saint-Benoit templomban. E hamvak úgy szólva a mi ereklyénk és a konstantinápolyi lazarista templom egyik fővezetése-sége. Én magam is, mint a Rákóczi-korszak ismerője és a fejedelem vallásos érényeinek egyik legrajongóbb csodálója, elzarándokoltam és hamvakhoz...

Az örök pihenést hirdető márványlap előtt, gyakran beszéltem volt ma yar látogatókkal, főleg magyar arisztokrata családokkal, melyek mindenkor mondogatták:

„Vajha e hamvak haza kerülhetnének Magyarországra.” Sőt egyszer Lobry ur a konstantinápolyi francia misszió rendfőnöke mondotta is nekem a kriptára mutatra: „Mióta Magyarország áll, senki olyan rajongó lelkesedéssel nem fogadtak ottan, mint engem fogadnának, ha e hamvakat vihetném magammal!”

— Hát ez körülbelül igaz.

— Igen örvendetes, — folytatja a főügyész — hogy a nemzet és uralkodóház közötti félreértések elsimítottak és a hamvak transzlációjában az első lépés megtörtént. Mi a magunk részéről, e hamvakat sohasem engedjük volna át, a magyar király egyenes óhajta nélkül. E királyi óhajról mindeddig semmiféle hivatalos tudomásunk nincsen. De ténynek véve a magyar lapokban megjelent királyi kéziratot; a legnagyobb készséggel engedünk Ferenc József Ő Felsége kívánságának és minden akadály nélkül kiadjuk Rákóczi hamvait. Ehhez nem kell egyéb, mint hogy a francia kormány ellenjegyzésével a párisi osztrák-magyar nagykövetség megkeressen bennünket.

— A francia kormány...

— Igen. Mi Konstantinápolyban a francia kormány protektorátusa alatt állunk. A francia kormány installált bennünket a Keleten és ugyancsak a francia kormány bízta ránk a Saint-Benoit templom őrzését, mely — amint azt kevesen tudják — voltaképpen a francia állam tulajdona. De mindent összegezve, abban a pillanatban, hogy a Rákóczi hamvainak Magyarországra hozatala a magyar királynak s nemzetnek együttes kívánsága, a legnagyobb készséggel és a kegyeletes ügyíránt való mély rokonszenvünktől fogjuk fogadni

csakugyan az volt-e, akinek mondotta magát, vagy pedig — amit ismételjük, hihetetlennek tartunk — azért szállt-e ki párisi útja közben Budapesten, hogy őt utólag nem létezőnek deklarálják azok a lapírtások, akik az interviút nem tudták megszerezni. Egyik-másik lapírtás örvendő jelenlétével szemben már ma konstatació, hogy a rendőrség ebben az ügyben semmiféle cáfolatot nem adott ki.

Még erősebbé a B. H. válasza, mely a következőképp hangzik:

Dzsella Eddin basa török összeesküvés vezérnek Budapesten való átutazásával ma a rendőrség és a budapesti török főkonzultus is foglalkozott. Detektív nyomoztak a dologban, a kik feltétlenül bizonyossággal megállapították, hogy csakugyan megszállott tegnap éjjel a London szállóban egy magát Dzsella Eddin török basának mondó ember, a ki a nevét a vendégháznál be is írta. A török főkonzultusnak kellemetlen volt a néhány fővárosi lapnak a menekülő összeesküvés vezéről szóló mai híradása s úgy látszik, azért született meg a félhivatalos Bud. Tudósító révén az a cáfolat, hogy a szállóbeli Dzsella Eddin — nem a valódi Dzsella Eddin — nem is összeesküvés, hanem valami szélhámos! Es hát ki sajnálná Törökországtól a boldogságot, hogy állászerkesztői vannak? Csak hogy ezek a mostani összeesküvés mégis csak valódiak lehetnek, mert ige, egy másik félhivatalos könyv-matos, a Pol. Kor. is foglalkozik a dologgal s bár ez meg szerelmi kalandot emleget, mégis megvalja, hogy volt összeesküvés és börtönbe került számos főrangú török udvari ember.

Egyelőre ekkora irodalmat teremtett a Budapesti járt összeesküvés vezér dolog. Kiváncsan várjuk a folytatást, a melyből bizonyára ki fog derülni, szenczió volt-e hát az a beszélgetés, avagy egyszerű felületes?

A japán—orosz háború.

— Express tudósítás. —

Budapestre ma a következő távirat érkezett:

Tokió, május 29i

Oku tábornok jelenti: A nasani hegyekre történt roham közben a 4. hadosztály volt a jobbszárny, a 3. a bal, míg az 1. hadosztály a harcra való képzetet lette. Az ellenség a tábori csapatok egy hadosztályából, két üteg tábori tüzérségből, vartüzérségből és tengerészcsapatokból állott. Negyedik hadosztályunk elnyomta az ellenség balszárnyát, mely a Kincsu-öbölből a reája lövöldöző hajóhadunktól sokat szenvedett. Negyedik hadosztályunk elfoglalta az ellenséges állást. A két másik hadosztály haladéktalanul követte, mire az orosz sereg fölbomolva vonult vissza. Fánkuszban az oroszok hadianyagot égettek el. A szákmány 68 ágyú, tíz géppágyú és sok hadianyag. Veszteségünk mintegy 3500 ember, míg az ellenség több mint 500 halottat hagyott a csatatéren.

Tokio, május 30.

Oku tábornok kiáltványt intézett Liaotung lakosságához, a melyben élet és vagyonbiztonságot, valamint kárpótást ígér a japán hadseregtől megrognát vagy elpusztított házakért, másfelől azonban szigorú büntetéssel fenyeget, ha a lakosság az oroszokat támogatná.

London, május 30.

A Reuter-ügynökség jelenti Mukdenből a hó 27-éről, hogy az oroszok a japánok utódosságát zaklatják, a mi megmagyarázza azt, hogy ezek megszüntették előrehaladásukat.

Szoul, május 29.

Hir szerint két különböző fegyvermekből összeállított csapat elvágta a távirvezetéseket néhány mérföldnyire Puk-süingtől.

Tokio, május 30.

A japán hajóhad, mely részt vett Kincsu ostromában, szerdán érkezett az öbölbe.

a francia kormány megkeresését és haladéktalanul el fogja rendelni a szent hamvak exhumálását. Ime, az főtisztelendő Fiat urnak, a lazarista misziók legfőbb rendfőnökeinek és vele együtt az egész rendnek álláspontra és elhatározására.

Ezek után már csak a francia külügyi kormány nyilatkozatát kellett megszerezni. A Quai D'Orsay-n, a külügyminiszeri palotában Bille osztályfőnök fogadott. Nyilatkozata a következő:

— II. Rákóczi Ferenc hamvainak transzlokációja kérdésében mindaddig semmiféle hivatalos, vagy félhivatalos megkeresés nem érkezett hozzánk. De az ügy igen rokonos nekünk, mi különben is — jegezte meg Bille ur mosolygva — II. Rákóczi Ferencet XIV. Lajos szövetséges társának tekintjük és ha fölünk telt volna, ünnepélyesen Magyarországra kísértük volna, már örök pihenésre az imádott anyaföldben. Késéget nem szenved, hogy a francia kormány a legkétségbeesettebben fog engedelni a magyar király és a magyar nemzet óhajának és a szent hamvakat ki fogja adni. Az egész ügy lebonyolítása talán nem is kerül a külügyi hivatal politikai direktórája elé és Khevenhüller gróf párisi osztrák-magyar nagykövét Delcassé külügyminiszterrel való legelső beszélgetése alkalmával rögtön elintézheti a fedelmi hamvak hazaszállításának kérdését. Ez egész ügy nem komplikáltabb ennél. Ismétlem, akár Reverseaux márk, a mi bécsi nagykövetségünk, akár Khevenhüller gróf az önk nagykövete végleg elintézhetik ezt Delcassé miniszterrel akár a miniszter recepciója napján egyszerű beszélgetés közben. Azt hiszem szó sem lehet nehézségekről. Hiszen mi értjük e kegyelest ügynek lángolóan hazafias tartalmát. Ez olyan önknek úgy e bár, mint nekünk, ha még egyszer Napoleont hozhatnánk haza.

A tenger viharos volt, miért is a hajóhad nem folytathatja a támadását. A mikor az idő jobbra fordult, a part felé fordult a hajóhad és az orosz ütegekhez tüzel, míg a torpedó naszádraj a Su folyó mellett levő vasútra irányozta tüzet és a mélységet mérte. A japánok Nacsora intézett rohamra egyike volt az ujkori haditörtelemről feljegyzett legelkeseredettebbnek és legvéresebbeknek. Az első roham közben az összes tiszték és katonák elesetek, mielőtt elértek volna az orosz vonalt. Az utolsó kísérletnél, a melyet a tüzérség támogatott, sikerült az orosz vonalat áttörni. Szerencsésül volt a japánoknak, hogy az aknagujtó huzalokat megtalálták. Ha az aknákat felrobbanták volna, a japánok irratatos veszteségeket szenvednek és az oroszok megtartják állásukat. Délután 11 órakor elnémították az oroszok fűtőjét. Két orosz tábori üteget visszavonaltak Hank-vanglingbe, melyet a japánok addig lövöldöztek, míg be nem sötétedett. A japán gyalogság lőtávolságig haladt előre, a midőn drótkerítésbe ütközött. A mikor annak nyílását körülbelül 200 méternyire az orosz vonal előtt megtalálták, a japánok utolsó rohamra szánták el magukat, de visszavertek. A japán tüzérség újra löni kezdett és este felé egy japán csapat elfoglalta a sáncolások egy részét, a többi japán csapat felbátorítva kísérletet, előrenyomult és nem-sokára elfoglalta a dombot.

Uchtomszkij herceg árulása.

Pétervár, máj. 29.

Uchtomszkij herceg árulását itt határozottan megcáfolják. A herceg Makarov halála után átvette a port-arthuri hajóraj parancsnokságát s ekkor szabálytalanságot követett el, amelyért állásától feleltették. Most utban van hazafelé.

London, máj. 30.

A Daily Telegraph haditudósítója a hivatalos dementi dacára fenntartja a szenzációs hírt. Péterváron titkolják az esetet, mert a keletázsiai harctér hadvezérében valóságos anarchia van, amelynek tudata az orosz nép hangalata folytan végzetessé válhat.

Port-Arthur a bevétel előtt.

Port-Arthur elfoglalása — a japánok szerint — csak napok kérdése. A szorongatott várban azonban nem mutatja a lakosság, hogy érezze a közeli veszedelem. Rendesen végzi napi munkáját, akárcsak békében. Természetesen azért minden szükséges óvintézkedéseket megtettek.

A következők távirat szól a port arturi viszonyokról.

Pétervár, máj. 28.

(Este 10 óra 16 p.)

Az ideérkezett viadivostokoi »Novi kra« mai száma érdekes részleteket közöl a port-arthuri életéről. A sok bombázás, amelyet eddig már a vár kiállott, egy csepp sem befolyásolta a lakosság kedélyét és életmódját ellenkezőleg a lakosság hangulatát a lehető legjobb. Vasárnap és ünnepnapon a tengerészeti zenekar játszik Alexejev parancsnok palotáján előtt. A gyönyörű tavaszi idő kicsisaja a szabadba az embereket. A hölgyek a legújabb divatu toilettetek öltöttek. Mindenütt jókedvet és nyugodtságot látni és nem is gondolnak arra, hogy a japánok közbük bombázhathának.

A hatóság azonban a legnagyobb előrelátással gondoskodik a lakosság biztonságáról. Mindazoknak, a kiknek nincs rendszeres foglalkozásuk, el kell hagyni a vár környékét. Külön engedély nélkül nem szabad senkinek sem építeni. Égy úgy tilos kutakat fúrni. Este nem szabad a lakásokban szines lámpáknak égni, mert jelenek tekintenek esetleg azokat. Az összes tengerre néző ablakoknak be kell függönyözve lenni. Ha a vár környékén akár a japán, akár más idegen mutatkozik, a hatóságnak ezt azonnal be kell jelenteni. Semmiféle eleddel vagy italt nem szabad kivinni. Minden vendéglő és nyilvános helyiség este 9 órakor bezárandó.

Sima Ferenc tragédiája.

— Express tudósítás. —

A messzi idegenben.

Már hírt adtunk arról, hogy a csongrádmezői nép egykori vezére, Sima Ferenc mind a két szemére megvakult.

A szerencsétlen ember tragédiájáról fiatal leánya, az Amerikában élő Sima Juliska értesítette a szentesieket. Három levelet küldött. Egyet Vajda Ernőnek, a másikat Gálffy Sándorhoz, Sima egykori szerkesztőjéhez, a harmadikat pedig Papp Józsefhez, a szentisi 48-as kör elnökéhez címezte.

A sajnálatos dologról szóló leveleket itt közöljük.

Az első levél, mely Vajda Ernőnek szól így hangzik.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Nem is tudom, hogy kezdjem el leveletem, oly mélyen le vagyok sújtva. Már szinte gondolkodni sem tudok.

De hírt kell adnom önöknek is a szörnyű, lelket rázó szerencsétlenségről, a melyet tegnap este hallottam meg és mely testben, lélekben összezuromt édes jó anyámmal együtt lennünk.

Azt hiszem, arról van a Szerkesztő urnak tudomása, hogy szegény jó apám november 6-ika óta tüdő- és mellhártyagyulladásban beteg. A családi helyzetet Ön ismeri milyen volt. Február 24-én az apám levelet írt hozzám, tudatva velem betegségét. Jó anyám másnap egy megbízott ural beküldött hozzá. Nagyon beteg volt. Példát. Eppen két hét múlva március 10-én levelet kaptam tőle ismét. Tudatta, hogy a clevelandi levegő megölné és az orvosai Giurgiotta déli vidékre küldték.

Másnap reggel a Fő ur levitt hozzá. Már fönt volt. Édes jó anyám megbízása folytán nagyon kértem, hogy ne menjön el! Oh Istenem! Ez a szegény ember, az én apám, mégis elment március 12-én Giurgiotta állam Budapest nevű magyar községébe. Azt írta, jobban van. Meggyógyul. Ez még március 6-án volt. Mi történt, hogy történt, nem tudjuk. Tegnap a Fő ur Clevelandban volt és édes apám ismerőseitől hallottam a lelket gyilkoló szörnyű hírt.

Szerkesztő Ur!

Az én szerencsétlen édes jó apám mindkét szemére megvakult. Most már nem tudunk egyebet tenni, mint hogy ide hoztatjuk és ápolni fogjuk. A legborzasztóbb az, hogy itt Amerikában orvosoltnak sem tudjuk, mert nincsenek kiképzett orvosok. Az amerikai levegőt nem bírják az európai emberek. Mindenki tönkre megy. Mi is ki-mondhatatlanul szenvedünk. Szegény édes apám iszonyu szerencsétlenségét is a levegő okozta.

Ha Európába mehet, remélhetőleg az ottani tudományos orvosi kezelést és a levegő hatása visszajadja a látóképességét. Miután önnel tudatom ezt az iszonyu eseményt, önt kérem meg, mivel barátunknak, egy-szersmind uri embernek is ismerem, hassen oda Gálffy ural, Molnár képviselő ural együtt, valamint Papp József pártelnök ural, hogy a lehető legrövidebb idő alatt gyűjtést rendezzenek a párt részéről és így tegyék lehetővé, hogy Európába vigyük, gyógykezeltsük és Isten szent segítségében bizva visszajadjuk az emberiségnek.

Nagyon szépen megkérem Önt az Isten szent nevére, egy végtelen szerencsétlen ember érdekében, azoknál az embereknél kérjen támogatást, a kiket egykor áldozatot hozott, támogatást nyújtott. Önnek nem kell megnevezni kikirol van szó! Csak arra kérem: gyorsan! Szegény édes testvéreimmel nem bírjuk közölni ezt a kétségbe-ejtő hírt. De a Fő ur Molnár képviselő urnak éppen most ír. Kérésemet ismét megújítva, azonnali választ kérve, szíves tisztelettel vagyok a nagy bánattól megölt

Sima Juliska.

A Gálffy Sándornak küldött levél itt következik:

Kedves Gálffy bácsi!

A halálánál is borzasztóbb hírt közölök önnek, a mely szegény édes apámmal történt! Hátónapi betegség után, a mely tüdő- és mellhártyagyulladás volt, orvosi tanácsra elment Giurgiotta államba, Budapest községébe, március 12-én és ott néhány nap előtt, az amerikai gyilkos levegő hatásáról, mindkét szemére megvakult!

Most hoztatjuk ide ápolás végett és arra kérem Gálffy bácsit is, miként Vajda szerkesztő urat, hogy úgy a köz, mint egyeknél, a kiknek egykor ő is nagy szolgálattal tett, nyutsanak anyagi segítséget borzasztó szerencsétlen állapotában! Tegyük lehetővé, hogy Európába vigyük, Isten szent voltából visszanyerje látóképességét!

Oh, gondolja meg Ön, mi az: világlatlannak egy ily embernek, mint ő. Menjen el Ön, Gálffy bácsi azokhoz az emberekhez Papp József ural, vagy Vajda ural, a kiknek gondolja, hogy van szívük és anyagi erejük is, hogy nyutsanak segítséget ily iszonyu helyzetű ember számára, hogy megmenthessék őt családja számára. Erra kérem Önt az Isten szent nevében! Irjon kérem minél előbb. Irti nem tudok többet, mert iszonyuan szenvedünk.

Vagyok igaz tisztelettel, ne-jét, gyermekét csokolva, fájdalomtól lesújtott ismerőse

Sima Juliska.

A harmadik levél:

Fairport, 1904. május 6.

Tek.

Papp József pártelnök urnak

Szentesen.

Kedves Józsi bácsi!

Bánattal teljesen összetörve tudatom a retentő csapatát, a mely édes apámat néhány nap előtt érte. November 6-ika óta tüdő és mellhártyagyulladásban volt beteg. Ennek következtében orvosok tanácsára Giurgiotta állam Budapest nevű községébe ment átöltözni szerezni. S ott érte utólag a borzasztó csapás. Mindkét szemére megvakult.

Orvosok állítása szerint nem reménytelen a gyógyulása, de ahoz a nagy Isten kegyelme és segítségével melletti idő és pénz kell. Itt olyan képzett orvosok nincsenek mint Európában. Pedig operációra lesz szükség feltétlen. Azért fölkerem édes Józsi bácsit, mint pártelnököt, mivel a Fő ur már a mai napon Molnár képviselő urat értesítette a retentő helyzetről, hogy a borzasztó csapás elhárítására és szemének gyógyítására a párt részéről is és egyes jóakaratu embereknek működnie közre arra nézve, hogy szegény szerencsétlen apámmal gyűjtést rendezzenek.

Hogy Európába vihetnénk gyógyítás végett. Minden utolsó reményem is önökben, szentesi 48-asokban van. Azért fölkerem tiszteletteljesen, szeretettel Józsi bácsit, miközben közre borzasztó helyzetünk enyhítésére.

Maradok tisztelettel, kérve a fentiekre nézve szíves választ várva

Sima Juliska.

A levelek vétele után Simának föntemlitett hivi nyomban fölkeresték Cicatriscs Lajos dr. alispánt, hogy vele Sima Ferenc tragikus sorsát közöljék és gyűjtés engedélyt nyerjenek. Cicatriscs alispán láthatólag megdöbbent, mikor a szomorú hírt meghallotta. Sima érdekében — gyűjtési engedély kiadását illetően — azonban semmit nem tehetett, mert ez kizárólag a belügyminiszter hatáskörébe tartozik.

Ennélfogva Vajda Ernő nyomban táviratozott dr. Molnár Jenő országgyűlési

képviselőhöz, hogy a gyűjtési engedélyt mielőbb eszközölje ki a belügyminiszternél.

Sima Ferenc tragikus sorsa iránt régi hívei között általános részvét nyilvánul meg.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, május 31.

— (Tudomásul.) A kolozsvári hírlapírók alakulóban levő szindikátusának elnökét az „Ujság” szerkesztősége értesítette, hogy a szindikátus további működésében résztvenni nem óhajt.

*

Mint lapírtásunk a „Nemzeti Hírlap” szerkesztősége tegnapi számában jelentette a szindikátustól szintén visszavonultak.

— (A társadalom közgyűlése.)

Vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta a kolozsvári „Teke-társadalom” tavaszi rendes közgyűlését. A közgyűlésről technikai akadályok miatt csak most számolhatunk be. A népes közgyűlésről dr. Mihály József igazgatói s dr. Menyhárt Gáspár titkári jelentése után a folyó ügyek elintézése után a folyó ügyek elintézése következett. Majd megválasztották a megüresedett 2 választmányi tagok helyére Brucsy László és Havas Gyula tagokat. Azonkívül egyhangulag elhatározták, hogy Szentgyörgyi István, a kolozsvári nemzeti színház nesztorát örökös vendégül meghívják. A közgyűlésen dr. Kolozsvári Sándor egyetemi tanár elnökelt. A közgyűlés után a tagok kedélyes társas éden együtt maradtak. Az ebéden dr. Kolozsvári Sándort a társadalom érdeműs elnökét lelkes, meleg szavakkal Moldován Gergely egytanár köszöntötte fel. A telkes feiköszöntőt dr. Kolozsvári Sándor a társaság tagjaira mondott benső égteljes felköszöntővel viszonzta. Ezután dr. Szádeczky Lajos egyetemi tanár Csávásy Gyulát, a társadalom régebbi elnökét üdvözölte. Utána Barcsay Domokos a társadalom tagjait köszöntötte fel a 6 szokásos, derűs humoros szavaival. Ezután még sok tósti után a társaság közben díjtékést rendezve, a késő délutáni órákig együtt mulatott.

— (Felfűlitzések az Egyetemi Kör majálisán.) Az Egyetemi Kör május 11-én rendezett majálisán felfűlitzettek a következők: dr. Apáthy István, dr. Pisztory Mór 50 korán, Szacsavay Sándor 40 kor., gr. Beldi Ákos, Dobál Antal, Kiss Mór, Vajda Gyula, K. Obucsar Győző 30—30 korára, dr. Szentkereszt Zsigmond 25 kor., dr. Nagy Ernő, dr. Silling Lajos 10—10 korára, Fabinyi Rudolf 20 kor., Széchy Károly 6 korára. Fogadják a nem-sz alakozók az Egyetemi Kör hálás köszönetét.

— (Polgármesterek kongresszusa) Tegnapi kezdődött meg Nagyváradon a polgármesterek kongresszusa. A közgyűlés napirendjén első sorban a házad rendezése szerepel, mely mostani alakjában a városok fejlődésének nagy akadály. A további tanácskozások tárgyát a kisipar védelme és fenntartási kérdés elintézése fogják képezni.

— (Kubinyi Géza Kolozsvárt.) Kubinyi Géza országgyűlési képviselő, a Tisza gárda oszlopos tagja tegnap és tegnapelőtt, mint Feilitzsch Arthur báró, képviselőházi alelnök vendége városunkban időzött. Vasárnap Feilitzsch báró társaságában megjelent az egyetem évrőz ünnepélyén, délután pedig a „Társadalom” körhelyiségt látogatta meg. Tegnap az E. K. E. muzeumát és városunk más nevezeteseit tekintette meg. Kubinyi tegnap este utazott vissza a fővárosba.

— (A Menza-szövetség évrőz közgyűlése.) Az egyetemi diákszlat szövetség tegnap délután 6 órakor tartotta meg évrőz közgyűlést a Menza helyiségében. A páthy István dr. e. i. rektor megnyitja után a közgyűlés, a diákszlat-szövetség alapszabályainak tárgyalására tért át a közgyűlés. Az idő elhaladottsága miatt a tárgyszorozatba felvett további ügyeket, a választmány beszámolóját és a szünidei bizottság megalakítását későbbi időre halasztották.

— (A képeslevezelőlapok elárutása.) A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, miszerint a kamara fölterjesztésére a kereskedelmiügyi m. kir. miniszter folyó hó 13-án kelt 12354/VII. számú leiratában kimondotta, miszerint képes levezelőlapoknak, mint ma már közhatszlati cikkeknak árusításával szatócok és vegyeskereskedők külön iparigazolvány nélkül foglalkozhatnak.

— (A Ker. Akad. évrőz, vivő és torna-ünnepélye.) Mint minden évben, úgy az idén megtartotta a ker. akadémia szokásos évrőz-ünnepélyét. Mi, a kik ott voltunk s sport szempontból fogtuk föl a dolgot, tudtuk méltányolni a két mester fáradozását. Meri ahhoz, hogy valaki a mai vívóverseny nívóját értékelni és megítélni tudja, szükséges, hogy a kolozsvári sport viszonyokat és főleg a ker. akadémiában honos tanítási módszerrel legyen tisztában. Azok pedig eléggé kezdetlegesek. A mai kifejlett nevelési rendszer mellett, melyben oly hatalmas faktor az atletika és torna, hogyan lehet meg egy ily előkelő intézet alkalmas tornaterem nélkül, valóban nem érijük.

A ki helyes kritikát akar mondani a vasárnap ott látott vívásokkal, annak tudomására hozzuk azt, hogy az akadémián heti

1—2 órán át tanítják Bagaméry és Kóváry mesterek a vívást. Ily csekély idő, átlag évenkénti 50 óra alatt versenyvívókat és vívóművészeket nevelni nem lehet. A Bagaméry és Kóváry mesterek lelkiismeretes munkájának és tudásának tudható be, hogy mégis olyasmit produkáltak, a mi legszebb reményeinket is feldülmált. A porondon először Kóváry mester jelent meg tanítványával és iskolát mutatott be. Szépen, precízen mozgott a fűk, karhogy egy pár szép mérkőzés sikerét meghusította a sok ember. De hát megcsik az még a bajnoki versenyeken is, hogy a küzdőket elragadja a magyáros hűv és temperamentum. Legszébb része volt a magyar vívásnak a Cseh Andor és Csizsár Gyula töriskolaja. Két csöpp gimnázista gyerek, de annyai szabadsággal és precizitással mozgott, hogy gyönyörűség volt nézni. Ehhez igazán gratulálni kell Kóváry mesternek, a ki különben a többi számokban is szép bizonyítékát adta fáradozásának. A poál ben győztes vívók, nemkülönb Cseh Andor és Csizsár Gyula ezüst érmet kaptak a helyezési sorrendje szerint. A haladók közt első: Reviczky. A verseny második része az olasz vívás volt. Bagaméry József vívómester mutatta be és pedig elmondhatjuk, sikerrel. Az a finomság, határozott mozgás, celtudatos pengevezetés, a mik csak az olasz iskola sajátjai, bár kezdők forgatták a kardot, mégis érvényesültek. Látszott mindenki arcán, hogy mesterük Giroladini-tanítvány s van érzéke, tehetsége a tanításhoz. Az az iskola, a mit három tanítványával, Vögler, Fritz, Kovácsfal, de főképp Vöglerrel mutatott be a mester, minően elfoglaltság nélkül, kifogástalan volt. Magának Bagaméry mesternek a vívásáról és tanításáról nem mondhatunk újat. Láttá őt már a közönség hasonló alkalommal, mint mestert látta a podiumon mint versenyvívót. S hogy itt is, ott is egyformán elsőrangú erő, azt elért sikerei dokumentálják.

Az e néhány essaut, a mit tanítványai a pontban bemutatnak, igazán tetszett. Penyejték, sepon mentek, parancsponk, szép attaquot: ezek jellemzők az olasz vívók mérkőzéseit. Láttunk néhány szép aktust is, elővágást, második intentos munkát. A versenyen mindeki vívott mindenkivel. Első lett a ki legkevesebbet lust kapta: Appel, II. Klár, mindkettőnek ezüst érem jutott. A vívóverseny tornauőnnepély és verseny követte. László Gyula tornatanár vezetése alatt folytak le a szép gyakorlatok; hosszú lenne felsorolni a győztesek neveit, elég ha megjegyezzük, hogy a mesterük ösmert szaktudásának becsületére váltak s maga az egész verseny lefolyása szépsikert jelent az intézetnek

— (A kolozsvári Kossuth-szobor-bizottság ülése.) Minden hónap 12 én fogja tartani a Kolozsvári Kossuth-szobor-bizottság rendes havi gyűlést délután 5 órakor a városházán. A gyűlés előtt az egyes bizottságok tartanak részletes gyűlést a bizottságban tárgyalandó ügyek el-készítésére. A gyűjtő-bizottság legközelebbi gyűlést fog tartani M. r. z. Lajos kir. tanácsos, az Emke főpénztárosnak elnöklete alatt. A bizottsági tagoknak az elnök-ség már megküldötte kiegészített névsorát.

— (Egy szerencsétlen ház a Kál-vária-utczában.) A Kál-vária-utca 18. sz. házban a tegnapi nap folyamán két komoly jellegű szerencsétlenség történt. Egy Farkas Katalin nevű 41 éves asszony öngyilkosságot követett el tegnap délelőtt. Egy deci pálinkában „kék követ” oldott fel és azt megitta. A mérge rettenetes belső sérüléseket okozott, úgy hogy valószínűleg, mire e sorok megjelennek, az öngyilkos asszony elérte célját: megszabadult földi bajaitól. Tettének oka ismeretlen. Alig csillapultak le a kedélyek a házban az asszony öngyilkossága felett, már egy újabb szerencsétlenség történt ugyanott. Muntyán Tódor 46 éves egyén ebéd közben egy darab húst oly szerencsétlenül nyelt le, hogy néhány pillanattal alatt megfulladt és mire a mentők megérkeztek már csak a beállott halált konstatalhatták.

— (Munkásházak Kolozs megyében.) Most érkezett vissza a földmívelésügyi miniszteről Kolozs megyéig a munkásházak építésének támogatása ügyében felterjesztett szabályrendelet, melynek értelmében a vármegye az arra érdemes gazdasági munkásoknak, cselédeknek és nap-szamosoknak módot nyújt a kényelmes otthonterezésre. A szabályrendelet szerint egyelőre Nagyida és Mezőörményes községekben állítanak fel 5 munkásházat. A segélyben részesülők s következő kedvezményekben részesülnek. Az építési anyagokat a szállítási költségek beszámításával legfeljebb 500 korona értékben, beszerzési árban adják. Ez az összeg kamatmentes kölcsönt képez s a kölcsönt a segélyben részesülő fölévenkénti 20 koronás részletekben tartozik megfizetni. A segélyben főleg erkölcsös, nős, büntetlen előéletű, vagyon-talan munkások fognak részesülni. Az építési segélyben részesülők jelentkezhettek a mezőörményesi főszolgabírói hivatalban június 17-én, Nagyidán június 19-én.

— (Táncvigalom.) A kozsvári hivatalsszolgák betegsegélyző és temetkezési egylete saját alapitókje gyaratására 10 éves jubileuma alkalmából június hó 5-én, vasárnap, a „Lövölde” helyiségében jótékonykodó zártkörű nyári táncvigalmat tart. Belépti díj személynként 2 korona, családjegy 3 személynél 4 kor., azon fölül minden családot után 1 kor. fizetendő. Karzat jegy 60 fillér.

— (Ünnepség Marosszomsorban.) E hó 28-án az Emke-ovasokör és dalárda, dr. Deési Pál Hidalmásra átköltözése alkalmával Marosszomsorban lámpionos bucsustélyt rendezett, mely alkalommal H. Szántó István Emke-tanító

által írt alkalmi darabokat adta elő a dalárda; Ezenkívül Máté János „Végzetes” című versét is szavalták. Végül egy indulót és népdalokat adott elő a dalárda Bura Péter g. kath. tanító vezetésével.

— (Üdvözlések az Emkéhez.) Az Emke szombat közgyűlésére számtalan üdvözlést érkezett az ország minden részéből. Ez üdvözlések közül a Fogaras vármegyei választmány üdvözléséből következő szép sorokat közöljük: Igazabb örömmel, bensőbb lelkesedéssel nem is kísérheti tehát egyik sem egyesületünknek azt a nemes, céljában legszertebb működését, a melylyel hazájunk minden magyarját az. elnemzetelleneskedés veszedelmétől a kultúra minden eszközével megmenteni törekedik. És a midőn látjuk, hogy egyesületünk célja felé vezető útjában lankadást nem ismerő kitartással folytat előre, jövőnkre nézve kétség mikit se bánt, hanem igaz örömmel arra ösztönöz, hogy egyesületünk szent munkáldoklására lelünk teljes melegebből Isten áldását kívánjuk.

— (Gyermekevédelem.) Kiválóan fontos ügy fogja foglalkoztatni nemcsakára Dás város intéző körét. Generich dr. kolozsvári egyetemi tanár leirt a napokban a városnak, hogy az illetékes faktorok hajlandók volnának több erdélyi város közt Dásen is gyermekmenhelyet létesíteni, ha az arra alkalmas alapfelteleket is megtalálják. Feltéve, hogy a tárgyalások eredménytelenné válnak, a további tárgyalásokra lejjön Ruffy Pál, a gyermekmenhely főnöke is.

— (Megrogzott tolvaj a vádlottak padján.) Javíthatatlan tolvaj állott tegnap délelőtt a kolozsvári törvényszék előtt: Lichblau József izr. valisau, szamosújvári lakos. A vádlottat a kolozsvári törvényszék 1889-ben 8 hónapi, 18 0-ben két évi és 1899-ben öt évi fegyházra ítélte. Csak e hó 4-én szabadult ki börtönéből s rövid idő alatt ismét a vádlottak padjára került. Vallomás során kiderült, hogy L. Gy. bankigazgatótól egy ezüst kurtkariót, G. L. tanártól felső kabátot, M. Gy. és N. Gy.-től kulcsokat, J. E. cselédeleánytól pedig egy kendőt lopott. A Gots Jenő vizsgálóbíró elnöklése alatt tartott végtárgyaláson a javíthatatlan gazembert Jeney Aladár ügyész vád- és dr. Fonyó Béla védő beszéde után 4 évi fegyházra és 10 évi hivatalvesztésre ítélte. Az ügyész felelősséget jelentett be a büntetés súlyosbításáért. Védő is felelősséget.

— (A pékvezérek az ügyességen.) A pékzakgyűlések vezérei, a kik értelmi szerzői voltak annak a merényletnek, amelynek egyik szaktársuk, Kápolnai József, majdnem áldozatul esett, ma reggel átkísérték az ügyességhöz. Valamennyien, tehát Tatár Dénes is, a ki a meddig csak lehetett, tagadt, a terhelő bizonyítékok sulya alatt már beismerték a bűneiket. Az ügyesség fogházában vannak a jól megérdemelt büntetésükre Stefanits, Sándor, Stark és Végh pékvezérek is, akik tettesek részvevői a merényletben. A rendőrségén mára várják a belügyminiszteri parancsot, a melylyel a sütőmunkások szakegyesületének a feloszlását rendeli el. — Holnap a mesterek is, a munkások is gyűlést tartanak. Az előbbie a munkások közvetítését, a melyet eddig a szakegyesület végzett, az állami munkaközvetítő egyesületnek akarják átadni, az utóbbiak a segédek, pedig egy új egyet létesítését fogják a holnap gyűléstükön elhatározni. Nem lehetetlen, hogy az előrelátó vezetők már számítottak arra az eshetőségre, hogy a szakegyesületet feloszlatták, mert az új egyet alakítására nemcsak, hogy már régen megszereztek az engedélyt, hanem az alap szabályokat is már hosszabb idő óta jóváhagyta a belügyminiszter. A szakegyesület tagjai tehát a feloszlás után egyszerűen bevonulnak az új egyeteli helyiségekbe.

— (Újabb merénylet a törvényszéken.) Rövid időn belül immár a második véres merénylet történik a budapesti tárgyaló-teremben. Tegnap délelőtt vasbot helyettesítette a revolvert. A merénylet részletei a következők: Hirsch Lenke magánzó, becsületsértésért feljelentette Weber Salomont és a feleségét. A bíró a bizonyítási eljárás befejezése után a vádlottakat egyenként 20—20 korona pénzbüntetésre ítélte. A felkelt megnyugodtak az ítéletben. Mikor a panaszosok a válegényével el akart távozni, Weber Salamon utánuk rohant s mielőtt megakadályozhatták volna, háromszor egymásután úgy fejbe ütötte a vasbotjával Klein Dávidot, a válegényt, hogy az több sebből vérezve, eszméletlenül összerogyott. Webert föl vitték Nedecky vizsgálóbíróhoz, a ki azonnal kihallgatta és elrendelte, hogy előzetes letartóztatásba helyezték. Az áldozatot a mentők a Rókus kórházba vitték, a hol még mindig eszméletlenül fekszik.

— (Lefoglalt okmánygyár.) A zalamegyei Bisztrice községben nagyszabású okmányhamisító-bándát tartóztattak le a napokban a csendőrség. A banda feje Petrik János nevű ember volt, a ki egy évvel ezelőtt költözött Bisztricére és állítása szerint, nyugalma ott tanító volt. Kiderült, hogy évekként ezelőtt különböző okirathamisítások miatt börtönbe került Petrik a börtönben megismerkedett Róhu Jakab és Goth Miklós nevű rabtársaival a kik szintén okirathamisítások és csalások miatt kerültek börtönbe. A jeles kompánia még a börtönben megállapodott, hogy kiszabadulás után közös céget alapítanak vala-

mely félreessé községben. Legelsőnek Petrik szabadult ki a börtönből s azonnal hozzálatott az üzlet megalapításához. Pár hónapra rá meecérkeztek az üzletársak is, akiket Petrik rokonai gyánánt adott ki. A három férfi csakhamar megkezdte a levelezéseit s rövid idő alatt tömegesen érkeztek megrendelések. — Cselédkönyvtől kezdve mindenféle okmányok elkészítésére be voltak rendezkedve. Jegyzői és tanítói oklevelek, érettségi és egyéb iskolai bizonyítványok, külföldre szóló utlevelek, mind kaphatók voltak náluk. Különösen Alsó-Ausztriába és Szlavoniába szállítottak sok hamisítványt, ahonnan naponként érkeztek megrendelések és pénzküldemények. Pajer Ákos postamesternek végre feltűnt a sok levél és pénzküldemény, gyanusnak találván a dolgot, közölte ezt a községi jegyzővel, aki értesítette a csendőrséget, mely a napokban éjjel meglepte Petrik házáat, ahol éppen munkában talált a banda tagjait. Két tanítói oklevél kiállításán dolgoztak. A házkutatás alkalmával tömörked cím- és pecsétnyomokat találtak, amelyeket a hamisítók maguk készítettek a hamisított oklevelekhez. Igen sok megrendelő levelet is foglalt le a csendőrség s ezekből megállapítható lesz, kikkel állottak összeköttetésben a hamisítók, akiket letartoztattak és átadták a törvényszéknek.

— (Millió bukás.) Eibenschütz Sándor férfi divatár kereskedő ezelőtt 10 évvel egy kis szabóüzletet örökölt. A vállalkozó szellemű kereskedő nagybirtokos kívánván az üzletet, minden nagyobb városban fiók-üzletet nyitott. Miután elegendő forgó tőkéje nem volt, hitelbe rendelte meg áruát, úgy hogy tartozása csakhamar felül haladta az egy millió koronát. 1899-ben pénzügyi zavarokba jutott s kénytelen volt fizetéseit beszüntetni. Ekkor csődöt kért maga ellen s a letartoztató csőd vagyon 35.630 forintot tett ki; ezzel szemben azonban áru és készpénz tartozásai felülhaladtak az egy millió koronát. A meg-ejtett nyomozás alapján a nagyszámú hitellezők arról győződtek meg, hogy Eibenschütz hanyagult vezette üzleti könyveit és sokszor nagyon képsznép kölcsönöket egyáltalán nem is könyvelt el. Azt is megállapították, hogy Eibenschütz leltárt és mérleget egyáltalán nem készített, holott erre őt, mint bejegyzett kereskedőt a törvény is kötelezte, dacára, hogy már régebben tudhatta, hogy passzívai meghaladják aktívát, mégis 1893-tól 1899. évig 589.488 forint új adósságot csinált. Miután ezt megállapították, a Lichtenstein és társa, a Sommer Lipót cég vétkes vagyonbukás címén feljelentést tettek ellene, de ezekhez a feljelentésköz még több más cég is csatlakozott, amely család miatt tett ellene feljelentést. Ma tárgyalta ezeket a feljelentéseket Szepessy bíró elnöklése alatt a budapesti büntető törvényszék, de a nagyszabású beidéztük tanuk kihallgatása miatt több napig el fog tartani a tárgyalás.

— (Meggyilkolt mezőőr.) Monostor község lakosait rejtélyes gyilkossági eset tartja izgalomban néhány nap óta. Laszik József monostori lakos, mint feleskiddott mezőőr vigyázott a község határában a vetésekre. Hétfőn délután is a határba ment, a honnan másnap reggel kellett volna hazatérnie, de nem jött meg. Felesége délig várt, azután keresésére indult. A határban senki sem tudott róla felvilágosítást adni. Laszik nyomtalanul eltűnt. Talán még most sem kaptak volna hírt felőle, ha a monostori halászközvéletlenül a tiszai felső ág környékén nem halásznak, a hol egy férfi holttest akadt a hálójukba. A halászközvetőn felismerték Laszikot, akinek a feje teljesen össze volt zuva s azonkívül nyakára és lábára kövek voltak kötve, hogy a holttest a víz színére ne kerüljön. A leletről azonnal értesítették az előjáróságot és a csendőrséget, mely a helyszínen megjelenén, megállapította, hogy Laszik gyilkosságban esett áldozatul. Megállapították, hogy a Tiszapart mentén végighúzó országút mellett, Tóth János herefőljén történt a gyilkosság és valószínűleg kőborcigányok voltak, a kik az országúton áthaladva, Tóth herésiből akartak lopni s eközben a mezőőr meglepte őket. Bent a herésben megtalálták Laszik fegyverét is, a melynek hátsó farsze teljesen össze volt törve és véres volt, a csőből pedig hiányzott a töltés. A kihallgatott tanuk vallomása szerint a gyilkosság idején kőborcigányok haladtak az országúton és a nyomok után itélve, csakis ezek lehettek a gyilkosok.

— (Rejtélyes gyilkosság Szamosfalván.) Krisán Kirill, szamosfalvi lakosnak még a múlt év novembere óta nyoma veszett. — A megindított vizsgálat mindaddig semmi eredményt nem tudott a titokzatos ügyben elérni. Tegnapelőtt reggel végre Pusztá-Szent-Miklós község határán a Szamos kivetelte Krisán hulláját. A törvényszéki orvosi vizsgálat erőszak nyomait látta a hullán s a csendőri nyomozat kiderítette, hogy Krisán a múlt év november 27-én együtt ivott egy szamosfalvi kocsmában Derzsán György és Gergely János-sal. A gyilkosság további részleteit még nem sikerült kideríteni. Derzsánt és Gergelyt a csendőrség letartóztatta és beszállította a kolozsvári ügyesség fogházába.

— (Véres szerelmi dráma.) A mindig egyforma és mégis mindig új szerelmi dráma ismétlődött a Brassó vármegyei Alsó-Tömos községben. Bajkó Sándor a dráma hőse, ki karjának elvesztésével fog lakolni bűnös szerelméért. Bajkó néhány hó előtt lakást bérelt Szekeres Mihály tömösi gazda házában. Nemrég észrevette Szekeres, hogy fiatal felesége és Bajkó között mindinkább bizalmasabbá való barátság fejlődik ki. A gyanyájának elkeseredett leírj szombatban éjjel meglepte hűtlen feleségét csábítóival s hirtelen előlőrtott bal-tájával a sötétben felesége és Bajkó karját súlyosan megsebesítette. A rendőrség másnap reggel feljelentésre letartóztatta a gyilkos férjét. Szekeresnek és kedvesét bezártították a kórházba, a hol az asszonyok kezét, csabítójának pedig balkarját amputálni fogják.

— (A császár képeslevelezőlapja.) A németek császára kedélyes ember; ezt számtalan alkalommal bebizonyította s legutóbb a földközi tengeri utazásakor szintén. Ez utaz s alkalmával Vilmos császár Gibraltárból szép képeslevelezőlapot küldött egy német doktor leányának, aki bizonyára anizxgyűjtő mostanában. Ez a német doktor, akinek a leánya a képeslevelezőlapot kapta, a császárnak fiatal korában a tornatanárja volt s a császár meleg barátsággal halmozta el az egykori tornatanárt. Amikor földközi tengeri útjára ment, magával vitte az orvost, akinek leánya egyetlen dolgot kért emléklül az utazásból: egy anizxkártyát, amelyen a császár név-aláírása van. Az orvos nem nagyon bizott abban, hogy a kívánság teljesüljön. Amikor a császár jachtja Gibraltárba ért, a császár néhány képes levelezőlapot hozott, hogy a leányának elküldje, aki szenvedélyes gyűjtő. A császár maga címezte meg a levelezőlapokat, mindegyikre ráirt néhány sort, azután — képes levelezőlap-készakása szerint — aláírta a vendégeivel is azokat.

Az orvos élt az alkalommal és kérte a császárt, írja alá azt a levelezőlapot is, a melyet az orvos a leányának küldött. — Nagyon szívesen! — felelte Vilmos császár. Szép leányoknak mindig szívesen küldök üdvözlést. Ezzel teljes név-aláírásával látta el a képeslevelezőlapot, sőt azt a saját leveleivel továbbította. Persze, nagy volt az öröme a doktorkisasszonynak, aki most mindenütt eldicsekedik a császár anizkszével. — (A harci bikák Budapesten.) Az állatkerti bikaviadalokra ma érkeztek meg a bikák. Nagy és illusztris kíváncsiságság jelent meg a pályaudvaron és érdeklődéssel vette szemügyre a különös fajú állatokat. 24 darab bika volt együtt, mert a huszonötödiket le kellett szurni, utközben ugyanis egy másik bika felhasította a gyomrát és a lábát. A jelen volt közönség mondogatta is mosolygva: — Irg, még meg sem kezdődtek a „vértelen” bikaviadatok, már is vér folyik. A bikasportozatban tarkák és fekete váltakoznak. Alakjuk nagyon elűt a mi bikáink formájától, apró fejűek, csillogó szeműek, két kemény, hegyes szarvuk előre nyulik, mint a lándzsák. — Ezek az előrenyúló szarvak teszik a legveszedelmesebbé őket. — A bikák tulajdonképp a teherpályaudvarra érkeztek meg. De a földművelésügyi miniszterium külön engedélyével a vaggonokat elvitték a nyugati pályaudvarra, az állatkert közelébe megállították a sineken s egy korláttal ellátott hidon szállították be a bikákat az állatkertbe. Érdekes volt, mikor a bikák a vaggonból a hidon át hatalmas ugrásokkal száguldottak be a szűkre elkerített helyre. A mint fejüket a vaggonból kidudták, egy pillanatra meghökkenve néztek szét az embereknek, akikből felgrajottuk óta vajmi keveset láttak, azután fejüket szűgybe végra tompa bögéssel, nagy szókéssel rohantak be. Amint halljuk, egy előadásban 4—5 bika kerül sorra, mind olyanok, melyek emberi alig láttak s a tereadór s m ismeri egyiket sem.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, kedden, május 31-én:

LILI.

Operette 3 felvonásban.

Kezdeté fél 8-kor, vége 10 kor.

Holnap, szerdán, július 1-én:

A suhanc.

SZÍNHÁZ.

* Komlósi Emma Kolozsvárt Tegnap este kezdte meg vendég-szereplését Komlósi Emma a budapesti Népszínház kedvelt művésznője.

A vendégművésznő „Bob herceg” cím-szerképében lépett fel félig üres ház előtt, pedig megérdemelte volna, hogy zsufolt nézőtér előtt játszon, mert azon, körülbelül három és fél év óta, mióta nem láttuk nagyon sokat haladt.

Természetesen, kedvesen játszott s különösen felső hangjai szépek. A táncokat, miket a legelső Bobhercegből Fedák Sáríttól láttunk, mind elhagyta, egyáltalán nem táncolt.

A harmadik felvonás alatt betétül el-énekelté ugyancsak a Bobherceg szerzőjének „két kis veréb” című kedves kis dalát, melyet én úgy, mint többi dalait megkellett ismételnie.

A közönség különben lelkesen fogadta.

A mieink közül Fehér Olgát dicsérjük meg, nagyon szép tiszta csengő hangon énekelt.

Mátrának és Kassainak nagyon jó kedve volt.

A kar gyakran ingadozott s általában az egész előadás vonatoltan ment.

Még egy megjegyzésünk van az igazgatósághoz: Anyira fűlledt s nem épen kellemes illatú levegő volt a színházban, hogy azt hisszük, közmelegkedé-t szűlné, ha nap közben a mennyre lehet jól kiszellőztetnék színház nézőterének helyiségét.

de Nord

* Kritika a kritikáról. Farkas Ödön kiűnő dalműjéről a »Balassa Bairol» megjelent kritikának több felszólalást eredményezett, melyekben Farkas Ödön

nagy képességeiről és a most előadott dalműnek kiváló kvalitásairól esik szó. Nagyon természetes, hogy Farkas Ödön kellő méltatása nem férhet bele egy színházi kritika keretébe, viszont az is bizonyos, hogy kritikusunknak a műtra vonatkozó megjegyzései: saját és egyéni impressziók nyomán keletkeztek és mint ilyenek épp úgy megállhatnak, mint a mások véleménye. Egyben azonban azt hiszem egyetértünk mindannyian, abban t. i. hogy Farkas Ödönre a kolozsvári zenekon-zervatorium bűszke lehet nemcsak azért, mert elsőrendű zenepedagógus, hanem azért, mert alkotásai a magyar zeneirodalom történetében is jelentős helyet foglalnak el.

* A hajduk hadnagya.) Czobor-Rajna nagysikerű operettje, mely a Magyar színházban óriási sikert aratott, legközelebb nálunk is színe kerül. A daraból már meg is kezdtek a zongora próbákat s az énekes személyzet nagy ambícióval készül a nagyrdektő bemutatóra.

* Komlósi Emma, a városunkban dőző kiváló szobrettr ma folytatja vendég-szereplését Hervé örökszép muzsikájú operettjében, »Lili»-nek címszerepében. A művészu partnerei Kassai, Mészáros, Szegő, Szentgyörgyi, Mátrai és Bérczi lesznek. Holnap búcsuzik Komlósi Emma Konti operettjében, a Suhancban. Mindkét előadásra a bérlok jegyeit az illető nap délelőtt 10 órájáig tartja fenn az igazgatóság.

Táviratok

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, május 30.

Falk Miksa elnök ajánlja, hogy fogjanak egyenesen a vasutasok fizetésrendezésének tárgyalásához.

Majd Heltai ismerteti a költségvetést s a jelen volt Hieronymi minisztertől programot kér.

A miniszter reflektálva a kérdésre belátja, hogy a vasutasok helyzete tényleg nyomasztó s itt gyors orvoslásra van szükség.

Ezen nyomasztó helyzet okát a tulságos centralizálásban és a tultogó bürokratizmusban találja fel.

Szóló három elvet követ:

1. A szolgálait decentralizációját;
2. Az egyes főnököknél a felelősség jobban érvényesülését és végre

3-szor a bürokratikus-törvényeknek, formáknak szűkebb térré való szorítását.

Ezzel kapcsolatban kijelenti, hogy a forgalom növekedésével az üzletvezetőségek száma hárommal több lesz. Személyszállító motor-kocsik jönnék használatba, a melyek olcsóbbá is teszik majd a személyforgalmat a közönség részére.

Ezek után még Tisza felelt meg röviden Neményi azon interpellációjára, mely a magyar álláspontot célozta Ausztriával szemben a magyar lift elleni agitációban s ezzel az ülés véget ért.

A közoktatásügyi kongresszus.

Budapest, május 30.

Ma volt a közoktatásügyi tanácskozmány folytatása. A gyűlés kiemelkedő pontja Firczak Gyula munkási püspök beszéde volt, ki magas szárnyalású beszédében azt hangoztatta, hogy e haza minden lakójának meg kell hajolnia a kormány javaslata előtt, s az nem is magyar ember a ki az államnyelvet nem tudja, nem beszéli.

A német kereskedelmi szerződések.

Budapest, május 30.

Berlinből jelentik: Az Ausztria-Magyarországgal kötendő vám szerződésre kiküldött bizottsági tagok ma ideérkeztek s azonnal tárgyalásokba is bocsájtkoztak.

Az orosz—japán háború.

— Legújabb hírek. —

Budapest, május 30.

Londonból jelentik: Az itteni lapok teljesen egyetértenek abban, hogy a mosi folyó küzdelem — mely az egész világ figyelmét magára vonta — stratégiai szempontból páratlanul áll a modern háborúk között. Mindkét fél vakmerő elszántságát csodálják s újabb figyelemmel néznek a további fejlemények elé.

Pétvárváról jelentik tegnapi kelettel, hogy a napokban Kincsunál véres összeütközés történt. A harc kimenetelére az oroszok csufos vereségével végződött. Ugyanis a mintegy 50,000 főnyi orosz hadsereg alig

tudott 10,000 halott hátrahagyásával, serege romjával megmenekülni.

Csifu bombázása.

Csifuból jelentik, hogy Togó — a sárga ördög — 24 óra óta bombáztatja nem sok sikerrel Csifut.

Az orosz fővárosból jelentik, hogy a Mukdenből vett értesülések szerint, az oroszok a pozíciójukat Csifutól délre kellett, hogy áttegyék, mert az előrenyomuló japánokat hadállásukban nem tudták megíngatni.

Különb — teszük hozzá — az egész hadművelet csak demonstratív jellegű volt, mert a hadosztály a kínaiaktól 1900-ban szerzett ágyukkal, és kevés, sőt éppen semmi löszrel sem volt ellátva.

A polgármesterek kongresszusa.

Nagyvárad, május 30.

Ma folytatták a polgármesteri kongresszust, — a melyen igen sok étetrelvő kérdés került tárgyalás alá, az ottani polgármester elnöklésével.

Első szónok Kovács József debreceni polgármester volt, ki azt proponálta, hogy sürgessék meg a kormányhoz a vontaforgalomról minap benyújtott memorandumot.

A pozsonyi polgármester, Brölly Tivadar ellenezte ezt. Végül ajánlja, hogy irjanak fel a kormányhoz, üdvözlőjük s öt munkájában támogassák.

Arad város polgármestere, Institoris Kálmán egy nagyfontosságú kérdés, a házberadó rendezése tárgyában óhajt a kormányhoz feliratot ítéztetni, a mely felirat a vidéki városok közti aránytalanságot lenne hivatva feltüntetni s annak a méltányosra való leszállítását célozni.

A mecklenburgi nagyherceg meghalt.

Budapest, május 30.

Neustrelitzből jelentik: Frigyes Vilmos mecklenburg-strelitzi nagyherceg ma éjjel elhunyt.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

H. Sz. J. Magyaragyzombor. Költeménye szép és annak minden sora írja nemes lelkületéről, fenkölt szelleméről tesz tanubizonyosságot. Mi azonban, mivel aktualitását elvesztette, sajnálattal félre tettük. További munkásságára azonban számítunk.

B. A. Budapest. Szíves üdvözlét, hasonló szívességgel és melegséggel viszonzunk. Mi mindig szeretettel gondolunk Önre és mindig öröm lesz reánk nézve, ha levéllel keres fel bennünket. A redakció még mind a mai napig a régi és csak ma fog egy íróasztal gázdát cserélni. Üdvözléiteit az illetőknek áadtuk.

Felölő szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

»Ossián» megbízásából a következőket jelentjük ki:

A Bernát E. Sándor kiadásában megjelent »Habfodrok» című verskötet egyes számainak szerzői kiletét az »Ellenzék» 2. számában »Ossiánban» fedezi fel. Eme vád Bernát Ede Sándor urat méltán sértvén a napilapokban az »Ellenzék» emez állítást megcáfolta. Miután ezen ügyben »Ossiánnak» van feltétlen joga és módja nyilatkozni — ezt készséggel tenné meg a Bernát E. Sándor ur jogainak megvédeése érdekében a támadásokkal szemben, de közismert sajtópereinek itélete következtében ez idő szerint ezt tenni módjában nem áll — nyilatkozatának megtételére a jogot fentartja.

Már ez alkalommal jelzi azonban, hogy ezen nyilatkozata Bernát E. Sándor urat teljesen rehabilitálni fogja.

Kolozsvár, 1904. május 31.
Benkő Sándor. Ifj. Szabó Demeter.

Diszokmánnal kiténtetvel

Bernát E. Sándor

varrógépkerékpár

nagy raktára és hangszer-üzlete) Kolozsvár, a m. kir. posta- és táv. szállítója)

Összes áruimat havi részletfizetésre is adom és azokról 5 évig felelek. — Szakszerű villamos világítással és metororőre berendezett mechanikai műhelyemben a javításokat gyorsan és jutányos árban készítem. Nikkelezéseket, különféle színű emallírozásokat saját fűrdőmben és kemenczében állítok elő.

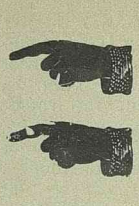
Kerékpárkölcsönöz őszályt tartok fenn!

Telefon 412.

Képes árjegyzéket adok bárkinek!

* E rovat alatt közlőtekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Megnyílt!

Egy forintos áruház!

Most már 30 fillértől 1 forintig árak mind kaphatók.

Számos látogatást kérve kiváló tisztelettel

Új üzlet!

Vidéki megrendelések legpontosabban lesznek kiszolgálva.

Szám: 614—1904.

vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszéknek 1904. évi 3598. számú végzése következtében dr. Ötvös Lajos ügyvéd által képviselt Jenei Soma és Társa javára Mayer Géza ellen 102 korona s jár. erejéig 1904. évi május hó 2-án fogantatott kiállítás végrehajtás útján felülfoglalt és 2704 korona 80 fillérre becsült következő ingóságok ugymint: bútorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. bíróság 1904. évi I. 449/4. számú végzése folytán 102 korona tőkekövetelés, ennek 1904. február hó 14. napjától járó 10% kamatai, 1/2% váltóidő és eddig összesen 79 kor. 35 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, Jókai-utca 4-ik szám alatt leendő eszközökre 1904. évi június hó 9-ik napjának d. e. fél 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett, a legelőbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fogadják adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják és azokra kiállítás jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1904. évi május hó 27. napján.

Papp Jenő,

kir. bír. végrehajtó.

3316 1—1

Sz.: 578—1904.

vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. bíróságának 1904. évi Sp. I. 36/4. számú végzése következtében Sugár József ügyvéd által képviselt Kolozsvári Iparosok Hitelszövetkezet felszámolás alatti cég javára Friedmann Adolf ellen 160 korona s járuléka erejéig elrendelt és az ugyanezen bíróságnak 1904. évi Sp. I. 36/2. szám alatti végzése folytán 1904. évi január hó 23-én fogantatott biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 680 koronára becsült következő ingóságok, ugymint: házi bútorok stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a fenti kir. bíróság 1904. évi Sp. I. 36/4. számú végzése folytán 50 korona hátralék házbér tőkekövetelés és egyéb bíróilag már megállapított és az ezutáni költségek erejéig Kolozsvárt, Teleki-utca 12-ik szám alatt leendő eszközökre 1904. évi május hó 31-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfogadják adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják és azokra kiállítás jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1904. évi május hó 7. napján.

Ligeti József,

kir. bír. végrehajtó.

3317 1—1

Ping-Pong (asztali tennis) és Croquet-játékok.

TENNIS-felszerelések!

Lawn-Tennis teljes felszerelések 80 k.-tól feljebb.

Lawn-Tennis Raketek a világhírű bostoni Wright and Ditson cégtől „The Star”, „The Hub”, „The Longwood”, „The Park”, „The Champion”, „The Surprise” darabonként 6 koronától 40 koronáig minden súlyban.

Raket prések 1, 2 és 4 rakethez.

Raket tokok vitorlavászonból és vízmentes Gummi szövetből 2 kor. 50 fillértől 8 koronáig.

Raket állványok egyszerű és fényezett kivitelben.

Raket conserváló olaj és lack.

Gummihüvely és szalag raket nyélre.

Tennis-hálók kender-zsinegből — kátránnyal vízmentesítve, a legegyszerűbbtől a legjobb kivitelig, ugyancsak feszítő-sodronnyal.

Hálófeszítő oszlopok és feszítő kötelek.

Tennis-pálya bekerítő háló kender-zsinegből, kátránnyal, vagy horognyosodronnyal méterenként.

Tennis labdák:

Championship F. H. Ayers „The Standard” „Star”

„The Falcon” Wellfried Terrakotta Wellfried Regulation bevont

Labdaszedő hálók, Labdagyűjtő kosarak, Pályajelzők stb.

Tennis cipők Gummi vagy bivalybőr talppal.

Tennis ingek, övek, sapkák és kalapok

Utazási cikkek:

Plaidek légpárnák, kézi és ládabőröndök, kocsitakarók stb. stb.

Fényképező készülékek!

Állványos, kézi és zseb

fényképező gépek!

Nagyító készülékek

Lencsék (objectivék) és pillanat-zárak!

Minden méretű:

Fényképező üveglemezek:

Lumier Ideal

Germania Ringler

Agfa Schleisner

Hellios E. Schaterra

Kodak és Agfa szírfilmek

„AGFA”

kifejtő, rögzítő és színező

vegyszerek, oldatok.

Fényező, másoló-papírok:

Dr. Kurz matt és fényes

Celloidin papírok.

Dr. Leiner-féle fényes

és matt Celloidin papírok

ívekben és felvágva!

Celloidin és Brom-

ezüst levezető lapok.

Velox, Lenta, NPG,

Germania, Electro,

Bromezüst papírok.

Fényképezési lámpák, másoló keretek,

üveg és porcellán fűrésztő talak, Car-

tonok, Passepartoutok és filbumok stb.

Ugyancsak a fényképezéshez szükséges — itt fel nem sorolható — kellékek dúsz választékban találhatók.

Valódi angol- és

francia illatszerek!

Állandó nagy raktár

Grammophonokban

és gramphon-lemezekben

Függő hintaágyak.

Kerti bútorok.

Valódi erdélyi hegyaljai tisztán kezelt

Borok

Ötvös Dánielné

pinczejéből.

Telefonszám: 511.

2982 95—104

Bizományi raktárak:

Adi László: Deák F.-u. Telefon 470.

Fuhrmann Károly:

Wesselényi Miklós-utca 10. Telef. 429.

Kondász Dániel: Mátyás kir.-tér 25.

Irimás Tivadar: Arany János-tér 2.

Bühm Konrad: Jókai utca 11. sz.

Nyisztor Gergely: Hunyadi-tér 6. sz.

Balogh János: Trefort utca 20. sz.

Pardi Sándor: Akácfa-utca 3. sz.

Kövendy Károly:

Kossuth Lajos-utca, Haller ház.

Nyikora Anna: Rudolf-utca 64. sz.

Rozenzweig Antal:

Szechenyi-tér 39. Telefon 436.

Telefonon megrendelhető és minden időtájban hazaszállíttatik!

Ünnepnap és vasárnap csak délelőtt 0 óráig.

Ötvös Dánielné,

KOLOZSVÁRT,

Óvár, Bocskay-utca 1 szám,

Mátyás király születési háza szomszéd-ságában)

Fehér borok zárt palackban

a 70 és 35 centiliter

70 centilit 35 centilit

zár palackban

kor.-ban kor.-ban

Leányka erdélyi különlegesség 1.20 —.70

Asszu édes 1.60 —.90

Asszu finom 1.20 —.80

Sauvignon-Semillon 1.20 —.70

Muskotály 1.20 —.70

Risling erdélyi különlegesség.. —.95 —. 0

Som —.90 —. 0

Vörös borok zárt palackban

a 1/2 liter

Literenként

zár palackban

koronában

Egri bikavér 1.60

Egri piros —.84

Elsőrendű piros —.84

Carbenette 1.—

Schiller —.68

Fehér borok zárt palackban

a 1/2 liter

Literenként

zár palackban

koronában

Hegyaljai pecsénye 1.10

„ Asztali I. osztályu.. —.84

„ „ II „ —.72

„ „ III „ —.61

Ménési pecsénye —.90

Ezen árak mellett a fogyasztási adó már ki van fizetve! Ezen árak bárhova hazaszállítva készpénzfizetés mellett értendőek. — Üvegek 15 napra kölcsönképp adtnak.

HIRDETÉSEK

a legolcsóbb árban felvételnek

e lap kiadóhivatalában

Egyetem-utca 7. (Sycenm-nyomda.)

Ajtok, Ablakok és Parkettek

jó minőségű gőzzel szárított anyagból készítve jutányos árban kaphatók:

B. BAK LAJOS műasztalos-gyárában

Kolozsvárt, Malom-utca 28. szám.

Ugyancsak megrendelhetők mindenféle díszmunkák, templomi berendezések, oltárok, szószékek, bolti célszerű állványok, áruasztalok, bejárati kirakatok, kapuzatok, lakás és iroda-berendezések a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben készíti a legjutányosabb árakban.

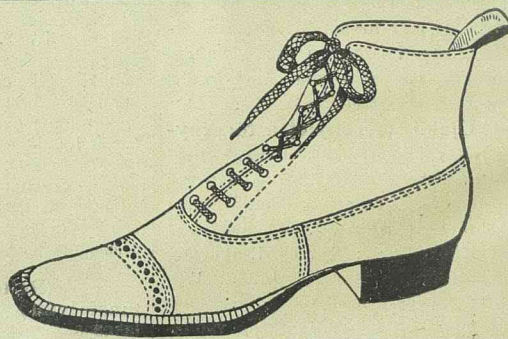
Telefonszám 120.

3222 29—50

B. Bak Lajos.

Miért oly feltűnő olcsók

Czipőgyártmányaink?

mert óriási gyári üzemünk s forgalmunk nagy előnyeit t. vevőink javára fordítjuk.

Gyártmányaink olcsósága mellett azok

kiváló minősége

TURUL

czipőgyár részv. trs.

legnagyobb hazai czipőgyár

TEMESVÁROTT

több mint 1000 munkás és hivatalnokkal!

Heti gyártás: 15.000 pár czipő.

Főraktár:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 12.

Férfi fűzős czipő, bőrből,

kenyelmes és tartós — frt 2.50

Női fűzős fekete bőrczipő,

elegáns és kiváló munka — „ 2.50

Női fűzős színes bőrczipő,

csinos, lábhoz illő — „ 2.60

Férfi szürke czipő,

fürdőre nagyon alkalmas — „ 1.—

Gyermekczipők színes bőrből

fűzős és gombos — „ 1.80

A szabott gyári árak minden czipő talpán láthatók.